

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Michał Jędrzejczyk

LRZ.410.18.1.2024

Pan
Adam Bodnar
Minister Sprawiedliwości

Ministerstwo Sprawiedliwości w Warszawie
Aleje Ujazdowskie 11, 00-950 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/083 – Bezpieczeństwo funkcjonariuszy Służby Więziennej podczas wykonywania obowiązków służbowych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Sprawiedliwości w Warszawie, Aleje Ujazdowskie 11, 00-950 Warszawa ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Adam Bodnar, Minister Sprawiedliwości od dnia 13 grudnia 2023 r. Poprzednio stanowisko Ministra Sprawiedliwości zajmowali: - Zbigniew Ziobro od 17 listopada 2015 r. do 27 listopada 2023 r., - Marcin Warchoń od 27 listopada 2023 r. do 13 grudnia 2023 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Działania Ministra Sprawiedliwości na rzecz przygotowania Służby Więziennej pod względem organizacyjnym, kadrowym, finansowym i prawnym do zapewnienia funkcjonariuszom i pracownikom bezpieczeństwa podczas wykonywania obowiązków służbowych.
Okres objęty kontrolą	Od dnia 1 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2024 r. ²
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. <i>o Najwyższej Izbie Kontroli</i> ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie.
Kontroler	Sławomir Kochman, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/147/2024 z dnia 12 listopada 2024 r. (akta kontroli tom I str. 2-5)

¹ Zwanego dalej „Ministerstwem” lub „MS”.

² Z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, zwana dalej „ustawą o NIK”.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA WRAZ Z UZASADNIENIEM

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, w latach 2021-2024 (I połowa) działania Ministra Sprawiedliwości na rzecz przygotowania Służby Więziennej⁵ pod względem organizacyjnym, kadrowym, finansowym i prawnym do zapewnienia jej funkcjonariuszom i pracownikom bezpieczeństwa podczas wykonywania obowiązków służbowych, nie były w pełni rzetelnie realizowane. Minister nie przeprowadzał w jednostkach organizacyjnych podległej mu Służby Więziennej systemowych i zaplanowanych kontroli dotyczących bezpieczeństwa funkcjonariuszy, z wyjątkiem jednej, która dotyczyła okoliczności tragicznego zdarzenia w Zakładzie Karnym w Rzeszowie.

Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli, kontrole Ministra Sprawiedliwości powinny być istotnym narzędziem do pozyskiwania niezbędnych informacji o podległej Ministrowi służbie, które - uzupełnione o dane z prokuratur oraz innych podmiotów i poddane analizie - pozwoliłyby rzetelnie zaplanować przedsięwzięcia Ministra niezbędne do poprawy funkcjonowania SW, w tym do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa funkcjonariuszy i pracowników SW.

W Ministerstwie stworzono odpowiednie warunki organizacyjne do realizacji zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa funkcjonariuszy SW. W wydziale realizującym zadania wynikające z podległości SW Ministrowi, systematycznie obniżał się jednak stan zatrudnienia, który w okresie objętym kontrolą zmniejszył się aż o połowę. Spadek zatrudnienia skutkował zwiększonym obciążeniem pracowników tego wydziału.

Rozpoznawanie potrzeb w zakresie przygotowania Służby Więziennej pod względem organizacyjnym, kadrowym, finansowym i prawnym do zapewnienia funkcjonariuszom bezpieczeństwa niezasadnie ograniczono jedynie do informacji uzyskiwanych z Centralnego Zarządu Służby Więziennej⁶ i w ramach współpracy z organizacjami związkowymi tej formacji. W Ministerstwie uznawano bowiem, że rozpoznawanie tych potrzeb jest zadaniem Dyrektora Generalnego SW. Z tego powodu Minister nie dysponował rzetelną i systemową informacją na temat bezpieczeństwa funkcjonariuszy i pracowników SW, opracowaną na podstawie danych pozyskanych z własnych kontroli, z jednostek organizacyjnych SW i prokuratury, a także od ekspertów zewnętrznych, które mogłyby wpływać na poprawę warunków pracy oraz stanu bezpieczeństwa funkcjonariuszy i pracowników SW.

NIK pozytywnie ocenia zwiększenie nakładów na infrastrukturę budowlaną, zakupy sprzętu i uzbrojenia, urządzenia zabezpieczeń techniczno-ochronnych SW oraz podwyżki uposażeń, co było i jest możliwe m.in. dzięki realizacji „Programu Modernizacji Służby Więziennej w latach 2022-2025”.

Podjęte przedsięwzięcia miały pozytywny wpływ na poprawę bezpieczeństwa jednostek penitencjarnych i warunków socjalno-bytowych oraz wzmocnienie systemu motywacyjnego uposażeń SW. Prowadzone działania przyniosły wzrost przeciętnego uposażenia funkcjonariuszy SW o niemal 44%. Ważnym elementem stabilizacji służby w SW okazało się wprowadzenie świadczenia za długoletnią służbę.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano opisową ocenę kontrolowanej działalności.

⁵ Zwaną dalej także „SW”.

⁶ Zwanego dalej „CZSW”.

NIK pozytywnie ocenia powołanie przez Ministra w lipcu 2024 specjalnego zespołu, na rzecz poprawy warunków pełnienia służby i bezpieczeństwa funkcjonariuszy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

Opis stanu
faktycznego

1.1.

Zapewnienie obsługi Ministra Sprawiedliwości w zakresie wykonywania czynności związanych z podległością Służby Więziennej należało do zadań Departamentu Wykonania Orzeczeń i Probacji (DWOiP).

Przygotowanie rozwiązań organizacyjnych i prawnych dotyczących SW należało do właściwości DWOiP oraz Departamentu Legislacyjnego Ministerstwa. Departament Legislacyjny zajmował się m.in. opracowywaniem projektów ustaw, rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości, rozporządzeń i aktów wewnętrznych wydawanych przez Prezesa Rady Ministrów i Radę Ministrów, jeżeli ich opracowanie należało do właściwości Ministra Sprawiedliwości, a także prowadzeniem prac legislacyjnych dotyczących tych projektów oraz organizowaniem i prowadzeniem prac związanych z dokonywaniem w toku prac legislacyjnych oceny skutków regulacji.

W strukturze DWOiP wyodrębniony został Wydział do spraw Służby Więziennej⁷, który realizował zadania wynikające z podległości SW Ministrowi Sprawiedliwości oraz dotyczące m.in.:

- prowadzenia postępowań z zakresu spraw osobowych, mieszkaniowych oraz dyscyplinarnych funkcjonariuszy SW pozostających we właściwości Ministra Sprawiedliwości,
- przygotowywania projektów pism przedkładanych do podpisu Ministrowi Sprawiedliwości w sprawach należących do zakresu działania SW,
- analizy wypadków nadzwyczajnych w zakładach karnych i aresztach śledczych i przygotowywania w tym zakresie informacji Ministrowi Sprawiedliwości,
- przedkładania Ministrowi Sprawiedliwości opinii i analiz dotyczących polityki penitencjarnej,
- udziału w pracach legislacyjnych dotyczących pragmatyk służbowych funkcjonariuszy i pracowników SW oraz ustroju i organizacji SW we współpracy z właściwą komórką legislacyjną (Departamentem Legislacyjnym).

(akta kontroli str. 6-38)

Dyrektor Generalny Ministerstwa wyjaśnił, że sposób organizacji pracy w DWOiP, w tym w Wydziale SW nie przewiduje formalnego wyodrębnienia stanowisk przypisanych do stałej obsługi zadań będących przedmiotem kontroli, a zakresy obowiązków pracowników nie wskazują w sposób szczegółowy tego rodzaju zadań. Na tej podstawie nie można wskazać stanowisk pracy i przypisanych wprost do realizacji czynności związanych z przygotowaniem SW pod względem organizacyjnym, kadrowym, finansowym i prawnym do zapewnienia funkcjonariuszom i pracownikom bezpieczeństwa podczas wykonywania obowiązków służbowych. Przydział zadań i spraw poszczególnym referentom określa Dyrektor DWOiP i jego zastępcy, ewentualnie w dalszej kolejności naczelnicy wydziałów. Wskazane zadania realizuje w głównej mierze Wydział SW, niemniej prowadzenie poszczególnych spraw, powierzane jest także pracownikom innych wydziałów mając na względzie ich kwalifikacje, specjalizację lub stopień obciążenia realizacją innych obowiązków. Nie jest możliwe określenie dokładnej liczby pracowników zaangażowanych w zakresie

⁷ Zwany dalej „Wydziałem SW”.

przygotowania SW do zapewnienia funkcjonariuszom i pracownikom bezpieczeństwa podczas wykonywania obowiązków służbowych. Zadania te mogą być realizowane przez wszystkich pracowników merytorycznych Wydziału SW.

W sprawie opinii i analiz dotyczących polityki penitencjarnej Dyrektor Generalny Ministerstwa wyjaśnił, że wnioski po kontrolach przeprowadzanych w jednostkach organizacyjnych SW przedkładane były Ministrowi Sprawiedliwości. Ponadto bieżące spostrzeżenia i oceny dotyczące problematyki stanowiącej przedmiot kontroli były przekazywane podczas rutynowych spotkań kierownictwa DWOiP lub jego pracowników z właściwym członkiem kierownictwa Ministerstwa.

(akta kontroli str. 39-161, 375-454)

DWOiP realizował zadania dotyczące nadzoru nad SW również w aspekcie kontroli zarządczej, przy czym nie obejmowały one celów i zadań związanych z przygotowaniem SW pod względem organizacyjnym, kadrowym, finansowym i prawnym do zapewnienia funkcjonariuszom bezpieczeństwa podczas wykonywania obowiązków służbowych.

SW została uwzględniona w ramach kierunków i celów strategicznych Ministerstwa Sprawiedliwości z 2021 roku określonych zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie określenia kierunków i celów strategicznych Ministerstwa Sprawiedliwości⁸. W szczególności, w ramach kierunku *Wzmocnienie efektu synergii i kultury organizacyjnej* założono cel strategiczny obejmujący poprawę funkcjonowania jednostek podległych Ministrowi Sprawiedliwości (w tym SW) z uwzględnieniem scentralizowanego współdziałania. W związku z tym dokumentem nie określono jednak konkretnych działań do realizacji w zakresie bezpieczeństwa funkcjonariuszy.

W okresie objętym kontrolą sprawy związane z przygotowaniem SW pod względem organizacyjnym, kadrowym, finansowym i prawnym do zapewnienia funkcjonariuszom bezpieczeństwa podczas wykonywania obowiązków służbowych nie były przedmiotem raportów z audytu wewnętrznego.

(akta kontroli str. 39-55)

Stan zatrudnienia w Wydziale SW wynosił: 14 osób na koniec 2021 r., 10 na koniec 2022 r., 10 na koniec 2023 r. i 7 na koniec I półrocza 2024 r. Wszyscy zatrudnieni pracownicy (za wyjątkiem jednego pracownika⁹) mieli wpisane w zakresach czynności wykonywanie zadań wynikających z podległości SW Ministrowi Sprawiedliwości¹⁰.

W latach 2021-2024 (I półrocze 2024 r.) z jednostek organizacyjnych SW do pełnienia służby w innych komórkach organizacyjnych Ministerstwa niż Wydział SW delegowano 11 funkcjonariuszy SW¹¹.

(akta kontroli str. 162-278, 395)

W sprawie spadku zatrudnienia pracowników w Wydziale SW w okresie objętym kontrolą (z 14 na koniec 2021 r. do siedmiu na koniec I półrocza 2024 r.) Dyrektor Generalny Ministerstwa wyjaśnił, że zmniejszenie stanu osobowego w Wydziale

⁸ Dz. Urz. Ministra Sprawiedliwości z 2021 r. poz. 155.

⁹ Sekretarka w Wydziale SW.

¹⁰ Na 19 osób pracujących w Wydziale SW w latach 2021-2024 (I półrocze 2024 r.) 11 było funkcjonariuszami SW. Jedna z tych osób pracowała na stanowisku głównego specjalisty, a od 1 lipca 2023 r. na stanowisku Naczelnika Wydziału SW. Pozostałe osoby były zatrudnione na stanowisku głównego specjalisty.

¹¹ Na stanowiskach: podreferendarz/główny specjalista, specjalista, starszy specjalista, główny specjalista, główny specjalista/Naczelnik Wydziału, Naczelnik Wydziału, Radca Ministra/Zastępca Dyrektora.

nastąpiło na skutek indywidualnych decyzji pracowników lub funkcjonariuszy. Skutkiem powyższego nastąpił wzrost obciążenia pracowników wykonywanymi zadaniami. Kierownictwo Ministerstwa i DWOiP dostrzega potrzebę wzmocnienia kadrowego Wydziału SW. Pod koniec bieżącego roku ogłoszony został konkurs na stanowisko naczelnika tej komórki wewnętrznej, w dalszej kolejności rozważane będą kolejne ruchy kadrowe mające na celu wzmocnienie osobowe Wydziału SW.

(akta kontroli str. 375-454)

Wykonanie etatowe funkcjonariuszy SW pełniących funkcję ochronną w zakresie zapewnienia porządku i bezpieczeństwa¹² w Ministerstwie Sprawiedliwości i Prokuraturze Krajowej wynosiło: 124 na koniec 2021 r., 103 na koniec 2022 r., 105 na koniec 2023 r., 96 na koniec I półrocza 2024 r.

(akta kontroli str. 599-614)

W dniu 28 listopada 2023 r. Trybunał Konstytucyjny (TK) wydał wyrok z dnia 28 listopada 2023 r. (sygn. K 17/19), w którym stwierdził, że art. 37 ust. 3 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o *Straży Granicznej*¹³, w zakresie obejmującym wyrażenie: *w tym samym wymiarze*, przez to, że nie przyznaje funkcjonariuszowi Straży Granicznej czasu wolnego w zwiększonym wymiarze za czas służby przekraczający normę określoną w art. 37 ust. 2 tej ustawy, jest niezgodny z art. 4 akapit 1 pkt 2 Europejskiej Karty Społecznej, sporządzonej w Turynie dnia 18 października 1961 r.¹⁴ Takie samo rozwiązanie, jak zakwestionowane przez TK w tym wyroku przewiduje art. 131 ustawy o *Służbie Więziennej*¹⁵.

Dyrektor Generalny Ministerstwa na pytanie - czy w Ministerstwie analizowano skutki, jakie dla organizacji działalności Służby Więziennej, a zwłaszcza jej finansowania (w szczególności w aspekcie bezpieczeństwa jej funkcjonariuszy podczas wykonywania obowiązków służbowych) wywołać może wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 listopada 2023 r. sygn. K 17/19, a jeżeli tak, to jakie wnioski wynikały z tych analiz – wyjaśnił, że analizy takie nie były prowadzone, zarówno w Ministerstwie, jak i w CZSW. Dyrektor Generalny Ministerstwa wyjaśnił ponadto, że *w przypadku prowadzenia prac legislacyjnych nad nową ustawą o Służbie Więziennej, zagadnienie, na które zwrócił uwagę Trybunał Konstytucyjny powinno być przedmiotem zainteresowania. Analiza w powyższym zakresie dotyczyć będzie m.in. możliwości budżetowych w zakresie*

¹² Zgodnie z art. 2 ust. 2b ustawy o *Służbie Więziennej* – Służba Więzienna, w zakresie określonym w drodze zarządzenia przez Ministra Sprawiedliwości z inicjatywy własnej lub na wniosek Prokuratora Krajowego, zapewnia porządek i bezpieczeństwo w urzędzie obsługującym Ministra Sprawiedliwości i w Prokuraturze Krajowej. Na podstawie tego przepisu Minister Sprawiedliwości zarządzeniem z dnia 17 lutego 2017 r. *w sprawie określenia zakresu zapewnienia przez Służbę Więzienną porządku i bezpieczeństwa w Ministerstwie Sprawiedliwości oraz w Prokuraturze Krajowej* określił, że Służba Więzienna zapewnia porządek i bezpieczeństwo w Ministerstwie Sprawiedliwości i Prokuraturze Krajowej (Dz. Urz. Ministra Sprawiedliwości z 2017 r. poz. 31). W uzasadnieniu do projektu zmiany ustawy o *Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw* (data sporządzenia: 14 listopada 2016 r., UD 148) wskazano, że rozwiązania w projektowanej ustawie przewidują zapewnienie przez SW bezpieczeństwa i porządku w Ministerstwie Sprawiedliwości i Prokuraturze Krajowej, gdyż wobec występowania zagrożeń pochodzących ze świata przestępczego, w tym zorganizowanych grup przestępczych, niewystarczające może być zapewnienie adekwatnego poziomu ochrony przez podmioty wykonujące zadania na podstawie ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o *ochronie osób i mienia* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1432).

¹³ Dz.U. z 2023 r. poz. 1080, ze zm.

¹⁴ Dz.U. z 1999 r. Nr 8, poz. 67, ze zm.

¹⁵ Przepis ten stanowi, że w zamian za czas służby przekraczający normę określoną w art. 121 ust. 1 funkcjonariuszowi przysługuje: 1) w okresie rozliczeniowym czas wolny od służby w tym samym wymiarze albo 2) po zakończeniu okresu rozliczeniowego rekompensata pieniężna, o ile w terminie 10 dni od dnia zakończenia okresu rozliczeniowego nie wystąpi z wnioskiem o udzielenie czasu wolnego od służby w tym samym wymiarze.

sfinansowania zmiany zasad ustalania rekompensaty za czas służby przekraczający normę.

(akta kontroli str.618-632)

1.2.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o *Służbie Więziennej*¹⁶ jednym z zadań SW jest zapewnienie w zakładach karnych i aresztach śledczych porządku i bezpieczeństwa, w myśl art. 11 ust. 1 pkt 3-4 tej ustawy.

Dyrektor Generalny Ministerstwa wyjaśnił, że kierujący tą formacją Dyrektor Generalny SW jest odpowiedzialnym m.in. za ustalanie zasad technicznego zabezpieczenia ochronnego i bezpieczeństwa w jednostkach organizacyjnych, zasad gospodarowania uzbrojeniem i środkami ochrony przez funkcjonariuszy oraz ustalanie metod i form działalności w zakresie ochrony w podległych jednostkach organizacyjnych. Dyrektor Generalny SW i podległe mu służby CZSW, w oparciu o praktykę funkcjonowania jednostek organizacyjnych posiadają stałe i najpełniejsze rozeznanie potrzeb, problemów oraz możliwości związanych z funkcjonowaniem formacji, w tym w szczególności z zapewnieniem funkcjonariuszom i pracownikom bezpieczeństwa podczas wykonywania obowiązków służbowych.

(akta kontroli str. 39-55)

Minister Sprawiedliwości lub jego przedstawiciele uczestniczyli w odprawach służbowych/naradach organizowanych z kierownictwem CZSW lub kierownikami jednostek organizacyjnych SW. W latach 2021-2024 (I półrocze) zorganizowano łącznie 14 takich odpraw/narad (zakres tematyczny tych spotkań dotyczył funkcjonowania SW). Na odprawie służbowej kierownictwa SW, która odbyła się w dniach 4-7 marca 2024 r. (z udziałem Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości) omawiano m.in. sprawy związane z zapewnieniem bezpieczeństwa funkcjonariuszy SW.

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Generalnego Ministerstwa zakres tematyczny narad i odpraw obejmował szerokie spektrum zagadnień związanych z funkcjonowaniem SW. Okresowe narady i odprawy zapewniały kierownictwu MS aktualną wiedzę, co do sytuacji SW, stanu realizacji jej zadań, czy występujących potrzeb. Dyrektor Generalny SW, jak również inni członkowie kierownictwa SW pozostawali w stałym kontakcie z kierownictwem MS, zarówno w formie zdalnej, jak i w formie bezpośrednich spotkań, które odbywały się z różną częstotliwością.

(akta kontroli str. 39-55, 280, 455-481-511, 615-617)

Wydział SW monitorował zdarzenia, które wystąpiły w SW, w tym związane z napaścią lub naruszeniem nietykalności cielesnej funkcjonariusza lub pracownika SW. W 2022 r. dokonano analizy tych zdarzeń, w wyniku której ustalono, że w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 1 marca 2022 r. dla około 30% spraw organy ścigania nie poinformowały jednostek SW składających zawiadomienia o dalszym toku sprawy i sposobie procedowania zawiadomienia. W związku z tymi ustaleniami, w lipcu 2022 r. Ministerstwo skierowało do Zastępcy Prokuratora Generalnego prośbę o rozważenie podjęcia działań mających na celu zapewnienie właściwej reakcji prawnokarnej w tych sprawach. Ministerstwo po skierowaniu pisma w tej sprawie nie monitorowało jego skutków.

(akta kontroli str. 89-118, 375-454)

Dyrektor Generalny Ministerstwa wyjaśnił, że DWOiP nie prowadził działań w zakresie bezpośredniego monitorowania skutków wystąpienia MS z dnia 5

¹⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 1869, zwaną dalej ustawą „o Służbie Więziennej”.

lipca 2022 r. Zagadnienia te były przedmiotem stałego zainteresowania Sekretarza Stanu MS i były poruszane w szczególności na spotkaniach organizowanych przez Sekretarza Stanu z kierownictwem Prokuratury Krajowej, jak również podczas spotkań roboczych z kierownictwem SW. Działania te prowadzone były jednak bez bezpośredniego angażowania DWOiP. Na jednym z takich spotkań Sekretarz Stanu MS prawdopodobnie wydał polecenie monitorowania sytuacji związanych z napaścią i naruszeniem nietykalności cielesnej funkcjonariuszy lub pracowników SW. Zgodnie z tym poleceniem CZSW przekazywał w okresie od kwietnia 2023 r. do grudnia 2023 r. miesięczne tabelaryczne zestawienia ww. zdarzeń¹⁷. Powyższe informacje były bezpośrednio przekazywane do Sekretarza Stanu, który zapoznawał się z nimi na bieżąco, następnie korespondencja była przykazywana do Wydziału ds. SW DWOiP. Wedle własnego uznania Sekretarz Stanu w wybranych sprawach polecał przekazywanie niektórych zestawień, celem służbowego wykorzystania do Prokuratury Krajowej.

(akta kontroli str. 633-650)

Dodatkowym źródłem informacji o problemach występujących w SW w zakresie odpowiedniego przygotowania organizacyjnego, kadrowego, finansowego i prawnego była współpraca z organizacjami związkowymi zrzeszającymi funkcjonariuszy i pracowników SW. Przepływ informacji odbywał się podczas bezpośrednich spotkań z kierownictwem MS lub poprzez wymianę korespondencji.

W odniesieniu do przygotowania SW pod względem finansowym Dyrektor Generalny Ministerstwa wyjaśnił, że Dyrektor Generalny SW ustanowiony został dysponentem środków budżetu państwa, który wykonuje zadania w zakresie jednostek organizacyjnych więziennictwa i bierze udział w pracach nad projektem budżetu państwa w zakresie dotyczącym więziennictwa oraz opracowuje plan dochodów i wydatków budżetowych więziennictwa w ramach kwot wynikających z ustawy budżetowej. Na etapie prac planistycznych nad projektem tej ustawy Dyrektor Generalny SW bierze czynny udział w opracowywaniu materiałów do projektu budżetu części 37 *Sprawiedliwość*, w ramach którego finansowane są zadania SW. Według wyjaśnień Dyrektora Generalnego Ministerstwa, dodatkowe środki finansowe uzyskiwane przez Ministra podczas prac nad projektem ustawy budżetowej na kolejny rok pozwalają na zapewnienie niezakłóconego finansowania ustawowych zadań SW.

(akta kontroli str. 39-55)

Minister Sprawiedliwości w dniu 15 lipca 2024 r. wydał zarządzenie *w sprawie powołania Zespołu do spraw opracowania rozwiązań na rzecz poprawy warunków pełnienia służby i bezpieczeństwa funkcjonariuszy Służby Więziennej*¹⁸. Do zadań Zespołu należało dokonywanie przeglądu sytuacji i potrzeb występujących w SW, w zakresie: zapewnienia odpowiednich warunków pełnienia służby i właściwego poziomu bezpieczeństwa funkcjonariuszy i pracowników podczas realizacji obowiązków służbowych oraz analizowanie wybranych zagadnień dotyczących funkcjonowania pragmatyki służbowej, w tym związanych z uprawnieniami i obowiązkami funkcjonariuszy SW. Do zadań Zespołu należało również uzgadnianie kierunków lub propozycji rozwiązań w powyższym zakresie.

¹⁷ Do wyjaśnień załączono zestawienia tego typu zdarzeń sporządzone przez CZSW za miesiąc lipiec 2023 r. i październik 2023 r. - przekazane do Ministerstwa Sprawiedliwości odpowiednio w dniu 4 sierpnia 2023 r. oraz 8 listopada 2023 r.

¹⁸ Dz. Urz. MS z 2024 r. poz. 203.

Posiedzenia Zespołu odbyły się w dniu: 29 sierpnia 2024 r., 25 września 2024 r. oraz 6 listopada 2024 r.

Tematem posiedzenia w dniu 6 listopada 2024 r. były zagadnienia dotyczące organizacji służby penitencjarnej i ochronnej w aresztach śledczych i zakładach karnych, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii bezpieczeństwa. Na posiedzeniu tym zwrócono uwagę na niewielką liczbę szkoleń podtrzymujących i doskonalących umiejętności, w tym szkoleń służby ochronnej funkcjonariuszy SW. Przewodnicząca Zespołu w nawiązaniu do tej uwagi wniosowała o kompleksowe podejście do szkoleń funkcjonariuszy, skutkujące podniesieniem poziomu realizowanych zadań i bezpieczeństwem funkcjonariuszy i pracowników. Omawiano również m.in. kwestie nadgodzin oraz organizacji służby funkcjonariuszy działów ochrony.

Po posiedzeniach Zespołu *do spraw opracowania rozwiązań na rzecz poprawy warunków pełnienia służby i bezpieczeństwa funkcjonariuszy Służby Więziennej* nie wydawano Dyrektorowi Generalnemu SW sformalizowanych poleceń¹⁹. Według wyjaśnień Dyrektora Generalnego Ministerstwa, temat liczby szkoleń podtrzymujących i doskonalących umiejętności funkcjonariuszy omawiany na posiedzeniu Zespołu w dniu 6 listopada 2024 r. ma być przedmiotem zmian w ustawie o Służbie Więziennej - w szerszym kontekście związanym z potrzebą reformy szkolenia funkcjonariuszy.

(akta kontroli str. 281-310, 359-366, 375-454)

Ministerstwo nie współpracowało i nie korzystało z wiedzy ekspertów zewnętrznych i podmiotów zewnętrznych mających wiedzę lub wpływ na rozpoznawanie potrzeb w zakresie przygotowania SW pod względem organizacyjnym, kadrowym, finansowym i prawnym dla zapewnienia funkcjonariuszom SW i pracownikom bezpieczeństwa podczas wykonywania obowiązków służbowych. Na poziomie działań podejmowanych przez MS nie identyfikowano potrzeby współpracy z ekspertami zewnętrznymi w ww. zakresie.

(akta kontroli str. 39-55, 279)

1.3.

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. *o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022-2025” oraz o zmianie ustawy o Policji i niektórych innych ustaw*²⁰ wprowadzono „Program Modernizacji Służby Więziennej”²¹.

Program ten miał na celu podnoszenie sprawności i skuteczności działania SW, w celu utrzymania właściwego poziomu bezpieczeństwa państwa i ochrony obywateli przed sprawcami przestępstw. W części dotyczącej wydatków majątkowych i bieżących program miał na celu podnoszenie bezpieczeństwa w zakładach karnych i aresztach śledczych, poprzez kontynuację ich doposażania w sprzęt oraz poprawy warunków pełnienia służby przez funkcjonariuszy i pracowników cywilnych SW. W części wydatków na wynagrodzenia program miał na celu zwiększenie atrakcyjności SW na rynku pracy.

¹⁹ Stan na 30 grudnia 2024 r.

²⁰ Dz. U. z 2024 r. poz. 86.

²¹ Prace legislacyjne nad tą ustawą prowadzono wraz z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji.

W informacji Ministra Sprawiedliwości o realizacji „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2022-2025” za 2022 i 2023 rok podano, że program ten objął realizację przedsięwzięć polegających m.in. na:

- poprawie bezpieczeństwa jednostek penitencjarnych (w 2023 r. na ten cel wydatkowano 32 950 tys. zł),
- zakupie i zwiększeniu liczby użytkowanych pojazdów specjalnych, autobusów do przewozu grupowego i pojazdów przeznaczonych dla Zespołów Terenowych Dozoru Elektrycznego (w 2023 r. na ten cel wydatkowano 4 545 tys. zł),
- pozyskaniu nowych miejsc zakwaterowania osadzonych oraz odtworzenie i poprawa infrastruktury jednostek organizacyjnych SW (w 2022 r. na ten cel wydatkowano 41 298 tys. zł, a w 2023 r. 295 280 tys. zł),
- modernizacji systemów informatycznych, łączności i monitoringu wizyjnego (w 2023 r. na ten cel wydatkowano 21 987 tys. zł),
- poprawie warunków socjalno-bytowych funkcjonariuszy i pracowników cywilnych SW „Funkcjonariusz PRO” (w 2022 r. na ten cel wydatkowano 1 600 tys. zł, a w 2023 r. 28 000 tys. zł),
- wzmocnieniu systemu motywacyjnego uposażeń SW przez podwyższenie wielokrotności kwoty bazowej stanowiącej przeciętne uposażenie funkcjonariuszy SW (w 2022 r. na ten cel wydatkowano 141 804 tys. zł, a w 2023 r. 152 321 tys. zł),
- wzroście konkurencyjności wynagrodzeń pracowników cywilnych SW (w 2022 r. na ten cel wydatkowano 8 276 tys. zł, a w 2023 r. 8 979 tys. zł),
- wzmocnieniu etatowym jednostek organizacyjnych SW (w 2023 r. na ten cel wydatkowano 10 469 tys. zł).

Realizacja powyższych przedsięwzięć skutkowałą (bezpośrednio lub pośrednio) zapewnieniem funkcjonariuszom i pracownikom SW bezpieczeństwa podczas wykonywania obowiązków służbowych.

(akta kontroli str. 121-147, 311-312)

Z inicjatywy Ministra Sprawiedliwości przygotowywano projekty ustaw, które pod względem organizacyjnym, kadrowym, finansowym i prawnym miały wpływ na wzrost bezpieczeństwa funkcjonariuszy i pracowników SW podczas wykonywania obowiązków służbowych. Projekty te przeszły pełną ścieżkę legislacyjną, zostały uchwalone przez Sejm RP i weszły w życie, tj.:

- ustawa z dnia 14 kwietnia 2023 r. *o zmianie nazwy uczelni służb państwowych nadzorowanej przez Ministra Sprawiedliwości i o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw*²² - ustawa ta wprowadziła możliwość udzielenia pomocy psychologicznej funkcjonariuszowi lub pracownikowi SW, na jego wniosek lub za jego zgodą, jeśli uczestniczył w zdarzeniu mogącym stanowić źródło silnego stresu,
- ustawa z dnia 22 lipca 2022 r. *o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw*²³ - ustawa ta utworzyła Inspektorat Wewnętrzny Służby Więziennej, którego zadaniem jest m.in. rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw popełnionych przez osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych,
- ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. *o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw*²⁴ - wprowadziła do ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. *Kodeks karny wykonawczy*²⁵ zmiany dotyczące m.in. poprawy bezpieczeństwa funkcjonariuszy SW, a do ustawy o Służbie Więziennej

²² Dz. U. z 2023 r. poz. 1053.

²³ Dz. U. z 2022 r. poz. 1933.

²⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 1855.

²⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 706, ze zm.

instytucje czynności profilaktycznych, których celem było m.in. utrzymanie porządku i bezpieczeństwa w zakładach karnych przez rozpoznawanie struktur podkultury przestępczej, rozpoznawanie atmosfery i nastrojów wśród osadzonych oraz ich zachowań, które mogą naruszyć porządek i bezpieczeństwo zakładów karnych, aresztów śledczych lub konwoju.

Minister Sprawiedliwości podejmował działania legislacyjne służące zatrzymaniu odpływu ze SW funkcjonariuszy z długoletnim stażem. Wraz z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji opracowano projekt, stanowiący podstawę uchwalenia ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. *o zmianie niektórych ustaw w związku z wprowadzeniem świadczenia za długoletnią służbę*²⁶, wprowadzając dla funkcjonariuszy służb mundurowych dodatkowe świadczenie za długoletnią służbę. Minister prowadził również prace legislacyjne związane z wydawaniem aktów wykonawczych (rozporządzeń) do ustaw. W ich wyniku Minister Sprawiedliwości wydał m.in. dwa rozporządzenia: rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2022 r. *w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności*²⁷ oraz rozporządzenie z dnia 23 grudnia 2022 r. *w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania tymczasowego aresztowania*²⁸.

Minister Sprawiedliwości nie opracowywał dokumentów programowych służących przygotowaniu organizacyjnemu, kadrowemu, finansowemu i prawnemu do zapewnienia funkcjonariuszom i pracownikom bezpieczeństwa podczas wykonywania obowiązków służbowych. Nie diagnozowano w tym zakresie potrzeb i nie identyfikowano ryzyk.

(akta kontroli str. 311-312)

1.4.

Zadania jednostek organizacyjnych więziennictwa finansowane były w ramach wydatków zabezpieczonych w części 37 *Sprawiedliwość*.

Łączne wydatki SW (wydatki budżetu państwa i budżet środków europejskich) wyniosły: 5 490 210 tys. zł w 2021 r. (plan – 5 573 463 tys. zł), 6 022 472 tys. zł w 2022 r. (plan – 6 028 702 tys. zł), 7 408 236 tys. zł w 2023 r. (plan – 7 446 404 tys. zł), 4 095 938 tys. zł w I półroczu 2024 r. (plan – 8 586 452 tys. zł). Wydatki na zakup sprzętu i uzbrojenia, środków ochrony, urządzeń zabezpieczeń techniczno-ochronnych oraz mobilnych strzelnic kontenerowych²⁹ wyniosły 45 695 tys. zł na zakupy inwestycyjne i 53 281 tys. zł na zakup sprzętu i uzbrojenia, w tym: w 2021 r.: zakupy inwestycyjne 12 210 tys. zł, zakup sprzętu i uzbrojenia 1 329 tys. zł; w 2022 r.: zakupy inwestycyjne 5 825 tys. zł, zakup sprzętu i uzbrojenia 6 429 tys. zł; w 2023 r.: zakupy inwestycyjne 26 134 tys. zł, zakup sprzętu i uzbrojenia 36 859 tys. zł; w I półroczu 2024 r.: zakupy inwestycyjne 1 526 tys. zł, zakup sprzętu i uzbrojenia 8 664 tys. zł.

Na modernizację systemów informatycznych i systemów łączności wydatkowano odpowiednio: 24 076 tys. zł w 2021 r., 21 440 tys. zł w 2022 r., 44 231 tys. zł w 2023 r., 26 383 tys. zł w I półroczu 2024 r. (łącznie na ten cel w ww. okresie wydatkowano 116 130 tys. zł³⁰).

W celu poprawy stanu technicznego infrastruktury budowlanej wydatkowano corocznie środki na realizację zadań inwestycyjnych i remontowych, w tym m.in. na poprawę bezpieczeństwa ochronnego jednostek organizacyjnych SW, poprawę warunków pełnienia służby przez funkcjonariuszy SW, poprawę stanu technicznego i infrastruktury technicznej budynków. Na wydatki inwestycyjne

²⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 347.

²⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 2847.

²⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 2848.

²⁹ Wydatki budżetu państwa i „Programu Modernizacji Służby Więziennej w latach 2022-2025”.

³⁰ Wydatki budżetu państwa i „Programu Modernizacji Służby Więziennej na lata 2022-2025”.

w latach 2021-2024 (I półrocze 2024 r.) przeznaczono 937 716 tys. zł (§ 6050), zaś na wydatki bieżące 79 346 tys. zł (§ 4270).

Wydatki te w bezpośrednim lub pośrednim stopniu wpływały na poprawę bezpieczeństwa funkcjonariuszy podczas pełnienia obowiązków służbowych w jednostkach organizacyjnych SW.

Dyrektor Generalny Służby Więziennej wyjaśnił, że środki finansowe umożliwiały organizowanie szkoleń w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i stosowania procedur przez funkcjonariuszy.

(akta kontroli str. 350-351, 367-374)

1.5.

W Ministerstwie nie stwierdzono udokumentowanych analiz dotyczących: porównania atrakcyjności wynagrodzeń funkcjonariuszy SW z wynagrodzeniami funkcjonariuszy innych służb mundurowych, ogólnej sytuacji mieszkaniowej funkcjonariuszy SW oraz zapewnienia (lub zwiększenia dostępnych) lokali mieszkalnych, które mogłyby wpłynąć na poprawę sytuacji kadrowej w SW.

(akta kontroli str. 354)

Dyrektor Generalny Ministerstwa w kwestii rozpoznawania potrzeb i podejmowania działań w zakresie zwiększenia wynagrodzeń i liczby lokali mieszkalnych dla funkcjonariuszy wyjaśnił, że Dyrektor Generalny SW jest najbardziej kompetentny do określania niezbędnych potrzeb jednostek organizacyjnych SW zarówno w aspekcie organizacyjnym, kadrowym, finansowym oraz prawnym. Podczas realizacji budżetu w danym roku budżetowym, w celu dostosowania poziomu wydatków do aktualnych potrzeb więziennictwa, dokonywane są zmiany w planie finansowym SW. W razie konieczności uruchamiane są środki z rezerw celowych budżetu państwa. Wydatki przeznaczone na funkcjonowanie SW, związane są przede wszystkim z zapewnieniem bezpieczeństwa w zakładach karnych i aresztach śledczych. Dotyczy to zarówno osadzonych, funkcjonariuszy i pracowników więziennictwa oraz bezpieczeństwa publicznego związanego z ochroną społeczeństwa przed sprawcami przestępstw. W 2024 r. Ministerstwo zwróciło się do Dyrektora Generalnego SW o przedstawienie informacji dotyczącej niedostosowania najniższych uposażeń pobieranych przez funkcjonariuszy SW. Sprawa ta omawiana była na posiedzeniu Zespołu do spraw opracowania rozwiązań na rzecz poprawy warunków pełnienia służby i bezpieczeństwa funkcjonariuszy SW³¹. Poprawę szeroko pojętego bezpieczeństwa w jednostkach organizacyjnych SW miało również ustanowienie „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2022-2025”. Wdrożenie tego programu miało na celu dalszą poprawę warunków realizacji ustawowych zadań przez SW oraz dalsze podnoszenie sprawności i skuteczności jej działania, w celu utrzymania właściwego poziomu bezpieczeństwa wewnętrznego państwa i ochrony obywateli przed sprawcami przestępstw.

(akta kontroli str. 313-353)

W trakcie realizacji „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2022-2025” na wniosek Dyrektora Generalnego SW Minister Sprawiedliwości dokonał zmiany polegającej na przeniesieniu środków pomiędzy przedsięwzięciami programu, z przeznaczeniem na budowę kwater tymczasowych dla funkcjonariuszy i pracowników przy jednostkach organizacyjnych SW. W wyniku tej decyzji rozpoczęte zostały prace zmierzające do budowy budynków mieszkalnych przy Areszcie Śledczym w Warszawie-Białołęce oraz przy Zakładzie

³¹ Na posiedzeniu Zespołu w dniu 25 września 2024 r. analizowano przykłady w jaki sposób problem ten rozwiązuje się w służbach podległych MSWiA.

Karnym w Raciborzu. Od 2023 roku realizowano dwie inwestycje (zadania): 1) „Poprawa skuteczności rekrutacji Służby Więziennej – nowe kwatery tymczasowe dla funkcjonariuszy, Zakład Karny w Raciborzu 47-400 Racibórz, ul. Josepha von Eichendorffa 14”, 2) „Budowa kwater tymczasowych przy Areszcie Śledczym w Warszawie-Białołęce”.

Dyrektor Generalny SW w piśmie z dnia 8 lutego 2023 r. skierowanym do Sekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości informował, że *uzasadnieniem decyzji o budowie kwater tymczasowych był wzrost wakatów w jednostkach penitencjarnych zlokalizowanych w dużych aglomeracjach miejskich. Jednym ze sposobów uatrakcyjnienia więziennictwa jako potencjalnego pracodawcy jest budowa kwater tymczasowych dla funkcjonariuszy i pracowników przy jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej. Może to być decydującym argumentem dla kandydatów do wstąpienia w szeregi Służby Więziennej.*

(akta kontroli str. 354, 543-588)

Dyrektor Generalny Ministerstwa wyjaśnił, że działania inwestycyjne w celu budowy kwater tymczasowych w Raciborzu i Białołęce podjęto m.in. w związku z występującymi w SW wakatami, celem poprawy skuteczności rekrutacji, mając na uwadze, że jednym ze sposobów uatrakcyjnienia pracy w SW jest budowa kwater dla funkcjonariuszy przy jednostkach organizacyjnych SW. Zainicjowania w 2023 r. koncepcja obejmowała powstanie przy Areszcie Śledczym w Warszawie-Białołęce pięciokondygnacyjnego budynku ze 100 mieszkaniami, zaś przy Zakładzie Karnym w Raciborzu czterech budynków mieszkalnych z 56 mieszkaniami. W zakresie związanym z gospodarowaniem lokalami mieszkalnymi należy również wspomnieć o inicjatywie Ministra w zakresie rządowego projektu ustawy³², która wprowadziła zobowiązanie funkcjonariuszy do zdania kwater tymczasowych w terminie 14 dni od dnia ustania przesłanek do ich uzyskania. Pozwoli to – jak wyjaśnił Dyrektor Generalny Ministerstwa – na znaczne usprawnienie procesu gospodarowania zasobem kwater tymczasowych i efektywniejsze zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych funkcjonariuszy SW.

Dyrektor Generalny Ministerstwa wyjaśnił ponadto, że Ministerstwo nie uczestniczyło w pracach mających na celu wyłonienie lokalizacji do budowy obiektów mieszkalnych z przeznaczeniem na kwatery dla funkcjonariuszy SW. Decyzja dotycząca budowy budynków mieszkalnych przy Areszcie Śledczym w Warszawie-Białołęce oraz przy Zakładzie Karnym w Raciborzu wynikała z analiz prowadzonych na szczeblu beneficjenta „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2022-2025”, tj. przez kierownictwo SW i podległe mu służby.

Zdaniem NIK, tak istotna dla SW kwestia, jak budowa kwater dla funkcjonariuszy, powinna stanowić w Ministerstwie przedmiot analiz, w szczególności pod względem zasadności jej podjęcia, wyboru lokalizacji oraz zakładanych efektów.

(akta kontroli str. 313-353, 375-454)

W okresie objętym kontrolą Minister Sprawiedliwości podejmował działania zmierzające do wzrostu wynagrodzeń dla funkcjonariuszy SW.

Skutkiem podejmowanych przez Ministra działań od 2022 roku wzrosło przeciętne uposażenie funkcjonariuszy SW (z 6151,97 zł w 2021 r. do 8833,41 zł w 2024 r.).

Uposażenie funkcjonariuszy SW stanowi pochodną tzw. kwoty bazowej, określanej corocznie w ustawie budżetowej oraz ustalonego współczynnika

³² Ustawa z dnia 14 kwietnia 2023 r. o zmianie nazwy uczelni służb państwowych nadzorowanej przez Ministra Sprawiedliwości i o zmianie ustawy o służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1053).

wielokrotności kwoty bazowej określonego na podstawie art. 56 ust. 4 ustawy *o Służbie Więziennej*.

Zgodnie z art. 56 ust. 3 ww. ustawy w oparciu o powyższe oblicza się przeciętne uposażenie funkcjonariuszy, będące wielokrotnością kwoty bazowej. Wyliczone w ten sposób przeciętne uposażenie stanowi z kolei podstawę do określenia wysokości uposażenia zasadniczego dla poszczególnych grup zaszerogowania, które przypisane są do konkretnych stanowisk. Minister Sprawiedliwości dokonuje to w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określając grupy zaszerogowania poszczególnych stanowisk oraz odpowiadające im mnożniki przeciętnego uposażenia stanowiące uposażenie zasadnicze, uwzględniając zróżnicowanie wymogów kwalifikacyjnych oraz specyfikę służby na poszczególnych stanowiskach w różnych rodzajach jednostek organizacyjnych.

W skład uposażenia funkcjonariusza SW oprócz uposażenia zasadniczego wchodzi również dodatki o charakterze stałym, tj. dodatek za wysługę lat, dodatek za stopień i dodatek służbowy³³.

Wysokość kwoty bazowej w kolejnych latach wynosiła: 1614,69 zł w 2020, 2021 i 2022 roku, 1740,64 zł w 2023 r. oraz 2088,77 zł w 2024 r. Mnożnik kwoty bazowej wynosił natomiast 3,81 w 2020 i 2021 roku oraz 4,229 w 2022, 2023 i 2024 roku.

Przeciętne uposażenie funkcjonariuszy SW wynosiło 6151,97 zł w 2020 i 2021 roku, 6828,52 zł w 2022 r., 7361,17 zł w 2023 r. oraz 8833,41 zł w 2024 r.

W 2021 r. nie przewidziano wzrostu wynagrodzeń funkcjonariuszy SW.

W 2022 r. na skutek wzrostu współczynnika kwoty bazowej z 3,81 na 4,229 od 1 stycznia 2022 r. nastąpił wzrost wynagrodzeń. Zostało to przewidziane w ustawie z dnia 17 grudnia 2021 r. *o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022-2025” oraz o zmianie ustawy o Policji i niektórych innych ustaw w przedsięwzięciu pn. „Wzmocnienie systemu motywacyjnego uposażeń funkcjonariuszy Służby Więziennej poprzez podwyższenie wskaźnika wielokrotności kwoty bazowej stanowiącej przeciętne uposażenie funkcjonariusza Służby Więziennej”*. Podwyżka uposażeń funkcjonariuszy SW zrealizowana została w oparciu o wydane w 2022 r. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 marca 2022 r. *w sprawie wielokrotności kwoty bazowej, stanowiącej przeciętne uposażenie funkcjonariuszy Służby Więziennej*³⁴ oraz dwa rozporządzenia wydane przez Ministra Sprawiedliwości³⁵.

Skutkiem powyższego był wzrost przeciętnego uposażenia funkcjonariuszy SW w odniesieniu do roku poprzedniego o 676,55 zł. Zwiększenie uposażeń odbyło się poprzez wzrost dodatku za stopień o 208 zł, wzrost dodatku z tytułu wysługi lat w związku ze zmianą przepisów w zakresie zaliczania okresów m.in. pracy

³³ Warunki i tryb przyznawania funkcjonariuszowi SW dodatków o charakterze stałym do uposażenia określa, wydane na podstawie art. 58 ust. 3 ustawy *o Służbie Więziennej* rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości – aktualnie rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 marca 2022 r. *w sprawie dodatków o charakterze stałym do uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy Służby Więziennej* (Dz. U. z 2024 r. poz. 153).

³⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 664.

³⁵ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 marca 2022 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy Służby Więziennej* (Dz. U. z 2022 r. poz. 662) oraz rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 marca 2022 r. *w sprawie dodatków o charakterze stałym do uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy Służby Więziennej* (Dz. U. z 2022 r. poz. 663).

przed służbą oraz ewentualny wzrost dodatku służbowego w maksymalnej kwocie 416 zł³⁶.

W 2023 r. wzrost uposażenia nastąpił w wyniku podwyższenia w ustawie budżetowej kwoty bazowej z 1614,69 zł do 1740,64 zł od 1 marca 2023 r.³⁷ Zmiana przeciętnego uposażenia funkcjonariuszy w odniesieniu do roku poprzedniego wyniosła 532,65 zł. Zwiększenie uposażeń odbyło się poprzez wzrost uposażenia zasadniczego w grupie zaszeregowania 2-41 w kwocie 412 zł, wzrost uposażenia w grupie 1 na stanowisku młodszego referenta o 100 zł oraz wskutek wzrostu dodatku za wysługę lat o ok. 79 zł/etat. W celu rekompensaty faktu uruchomienia podwyżki od dnia 1 marca 2024 r., a nie od dnia 1 stycznia 2023 r. wprowadzono tzw. mechanizm wyrównujący, co oznaczało, że w okresie od 1 marca do 31 grudnia 2023 r. uposażenie funkcjonariuszy było dodatkowo wyższe o 1/5 kwoty różnicy pomiędzy uposażeniem należnym na dzień 1 marca 2023 r., obliczonym na podstawie kwoty bazowej ustalonej w ustawie budżetowej na rok 2023, a uposażeniem należnym na dzień 1 stycznia 2023 r.

W 2024 r. źródłem podwyżek uposażenia było zwiększenie w ustawie budżetowej wysokości kwoty bazowej z dotychczasowej wynoszącej 1740,64 zł na 2088,77 zł³⁸. Uposażenie funkcjonariuszy wzrosło o 20% w każdej grupie zaszeregowania. Niezależnie od współczynnika waloryzacji wskazanego powyżej uposażenie funkcjonariuszy wzrosło dodatkowo o 210 zł w grupach zaszeregowania 2-41 oraz o 100 zł w 1 grupie zaszeregowania. W związku z tym nastąpił wzrost dodatku z tytułu wysługi lat ustalonej w relacji do uposażenia zasadniczego. Wzrósł też dodatek za stopień w kwocie 200 zł dla wszystkich stopni służbowych.

Niezależnie od powyższego, od 1 października 2020 r. wprowadzono tzw. świadczenie motywacyjne, przysługujące funkcjonariuszom legitymującym się określonym stażem służby³⁹, celem sprzyjania pozostawaniu w służbie przeszkolonej i doświadczonej kadry. W 2022 roku w celu dostosowania przepisów SW do obowiązujących w innych formacjach mundurowych rozszerzono katalog okresów uwzględnianych przy ustalaniu wysokości dodatku za wysługę lat⁴⁰.

³⁶ Na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 marca 2022 r. *w sprawie dodatków o charakterze stałym do uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy Służby Więziennej*.

³⁷ Podwyżka uposażeń została zrealizowana w oparciu o ustawę z dnia 1 grudnia 2022 r. *o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023* (Dz. U. z 2022 poz. 2666) oraz rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 marca 2023 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy Służby Więziennej* (Dz. U. z 2023 r. poz. 592).

³⁸ Wzrost uposażeń funkcjonariuszy został zrealizowany w oparciu o rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 kwietnia 2024 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie dodatków o charakterze stałym do uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy Służby Więziennej* (Dz. U. z 2024 r. poz. 670) oraz rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 kwietnia 2024 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy Służby Więziennej* (Dz. U. z 2024 r. poz. 669).

³⁹ Ustawą z dnia 14 sierpnia 2020 r. *o szczególnych rozwiązaniach dotyczących wsparcia służb mundurowych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1610) dodano do ustawy o Służbie Więziennej art. 208f, stanowiący, iż funkcjonariuszowi przyznaje się świadczenie motywacyjne po osiągnięciu 25 lat służby, ale nie więcej niż 28 lat i 6 miesięcy – w wysokości 1500 zł miesięcznie, albo 28 lat i 6 miesięcy – w wysokości 2500 zł miesięcznie.

⁴⁰ Z dniem 1 stycznia 2022 r. w art. 58 ustawy *o Służbie Więziennej* przewidującego dotychczas, iż do wysługi lat zalicza się jedynie okres służby w SW, okres zasadniczej służby wojskowej oraz okresy zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych SW w pełnym wymiarze czasu pracy, jako kolejne okresy wskazano m.in. służby w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Marszałkowskiej, Policji.

W 2023 r. dokonano kolejnych zmian w zasadach ustalania funkcjonariuszom SW dodatku za wysługę lat⁴¹. Skutkiem tej zmiany po 15 latach służby wzrastał dodatek za wysługę lat o 1% za każdy następny rok służby, aż do wysokości 35% po 30 latach służby.

W związku z uchwaleniem ustawy z dnia 16 stycznia 2023 r. *o zmianie niektórych ustaw w związku z wprowadzeniem świadczenia za długoletnią służbę*⁴² w ustawie o Służbie Więziennej wprowadzono art. 208g, na podstawie którego funkcjonariuszowi przysługuje świadczenie za długoletnią służbę w wysokości 5% należnego uposażenia zasadniczego po osiągnięciu 15 lat służby. Świadczenie to zwiększa się o kwotę 1% należnego uposażenia zasadniczego za każdy rozpoczęty rok służby, nie więcej jednak niż do wysokości 15% po 25 latach służby i wypłaca się do dnia rozwiązania stosunku służbowego w związku ze zwolnieniem funkcjonariusza ze służby, z jego śmiercią lub zaginięciem⁴³.

Plan zatrudnienia w SW w 2021 r. (po zmianach) w rozdziale 75512 *Więziennictwo* wynosił 27819 etatów w ujęciu średniorocznym. W budżecie na 2021 r. w planie zatrudnienia w rozdziale 75512 zostały uwzględnione wydatki na uposażenia dla 49 dodatkowych funkcjonariuszy SW z przeznaczeniem na zapewnienie sprawnego funkcjonowania Systemu Dozoru Elektronicznego⁴⁴. W 2021 r. średnioroczny plan zatrudnienia funkcjonariuszy SW uległ zmniejszeniu o 59 etatów, a odpowiadające im środki przeznaczone dla Wyższej Szkoły Kryminologii i Penitencjarystyki w Warszawie⁴⁵.

W 2022 r. plan zatrudnienia (po zmianach) w rozdziale 75512 wynosił 27769 etatów w ujęciu średniorocznym. Podczas prac nad projektem budżetu SW na 2022 r. dokonano zmniejszenia o 50 etatów funkcjonariuszy SW i odpowiadającym im wydatkom w rozdziale 75512, zwiększając tym samym liczbę etatów funkcjonariuszy w służbie kandydackiej tej uczelni.

W 2023 r. plan zatrudnienia (po zmianach) w rozdziale 75512 wynosił 27815 etatów w ujęciu średniorocznym. Plan zatrudnienia w 2023 r. zwiększono o dodatkowe 100 etatów dla funkcjonariuszy wraz z wydatkami na uposażenia i inne należności zaliczane do wynagrodzeń z przeznaczeniem na wzmocnienie etatowe jednostek organizacyjnych SW. W 2023 r. średnioroczny plan zatrudnienia funkcjonariuszy SW zmniejszono o 54,17 etatów wraz z środkami na uposażenia, które zostały przeznaczone dla Akademii Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie z przeznaczeniem dla funkcjonariuszy w służbie kandydackiej.

W 2024 r. (I półrocze) plan zatrudnienia (po zmianach) w rozdziale 75512 wynosił 27982 etatów w ujęciu średniorocznym. Plan zatrudnienia w więziennictwie w 2024 r. zwiększono o dodatkowe 240 etatów na wzmocnienie etatowe dla jednostek organizacyjnych SW wraz z wydatkami na uposażenia i inne należności zaliczane do wynagrodzeń. Ponadto dokonano zmniejszenia planu zatrudnienia w więziennictwie (rozdział 75512) o 39,17 etatów – zwiększając plan zatrudnienia Akademii Wymiaru Sprawiedliwości (rozdział 73014) oraz o 34 etaty funkcjonariuszy Służby Więziennej – plan wygaszony w rozdziale 75512

⁴¹ Na mocy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 stycznia 2023 r. *zmieniającego rozporządzenie w sprawie dodatków o charakterze stałym do uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy Służby Więziennej* (Dz. U. z 2023 r. poz. 113).

⁴² Dz. U. z 2023 r. poz. 347.

⁴³ Świadczenie za długoletnią służbę, o którym mowa w art. 208g ustawy o Służbie Więziennej wlicza się do podstawy wymiaru emerytury lub renty inwalidzkiej po osiągnięciu 32 lat wysługi emerytalnej.

⁴⁴ W związku z wejściem w życie przepisu art. 15 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. *o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2020 r. poz. 568 ze zm.).

⁴⁵ Akademia Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie od 1 września 2023 r.

i przekształcony na 25 etatów pracowników Akademii Wymiaru Sprawiedliwości (rozdział 73014).

Na koniec z każdego okresu objętego kontrolą w rozdziale 75512 występowały nieobsadzone etaty (wakaty) na stanowiskach funkcjonariuszy SW:

- na koniec 2021 r. z zaplanowanych 27819 etatów nieobsadzonych było 927 etatów,
- na koniec 2022 r. z zaplanowanych 27769 etatów 798 było nieobsadzonych,
- na koniec 2023 r. z zaplanowanych 27815 etatów 879 było nieobsadzonych,
- na koniec I półrocza 2024 r. z zaplanowanych 27982 etatów 1415 było nieobsadzonych.

(akta kontroli str. 355-357)

Dyrektor Generalny Ministerstwa wyjaśnił, że wakaty są zjawiskiem naturalnym wynikającym z tzw. ruchów kadrowych, bowiem funkcjonariusze SW odchodzą m.in. na emeryturę, a ich miejsce zajmują nowi funkcjonariusze. Według informacji przekazanych przez CZSW na dzień 30 czerwca 2024 r. ze służby odeszło 1850 funkcjonariuszy, natomiast 1482 funkcjonariuszy zostało przyjętych do służby. Przeciętne zatrudnienie funkcjonariuszy SW w jednostkach organizacyjnych więziennictwa (rozdział 75512) wynosiło: 26605 w 2021 r., 26333 w 2022 r., 26313 w 2023 r., 26495 w I półroczu 2024 r.⁴⁶

(akta kontroli str. 313-349)

1.6.

W związku ze zdarzeniem w postaci napaści na funkcjonariusza SW podczas wykonywania czynności służbowych w Zakładzie Karnym w Rzeszowie, czego skutkiem była śmierć tego funkcjonariusza w dniu 22 lutego 2022 r., Minister Sprawiedliwości zarządził przeprowadzenie kontroli w tej jednostce. Celem kontroli było ustalenie przyczyn i okoliczności śmierci funkcjonariusza, w następstwie czynnej napaści przez osadzonego. Wnioski z tej kontroli zostały sformułowane w sprawozdaniu z dnia 31 marca 2022 r.⁴⁷

Ministerstwo nie przeprowadzało innych kontroli dotyczących bezpieczeństwa funkcjonariuszy i pracowników SW, tak w CZSW, okręgowych inspektoratach SW, jak i w zakładach karnych/aresztach śledczych.

W latach 2021-2024 (I półrocze 2024) Wydział Kontroli w Biurze Ministra Sprawiedliwości przeprowadził siedem kontroli w jednostkach organizacyjnych SW (dwie kontrole w dwóch okręgowych inspektoratach, cztery kontrole w czterech zakładach karnych i jedna kontrola w areszcie śledczym). Kontrole te dotyczyły prawidłowości realizacji wydatków ujętych w planie finansowym jednostki lub wydatkowania środków publicznych w ramach postępowań realizowanych w trybie ustawy z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych*⁴⁸ i nie miały związku z przedmiotem niniejszej kontroli NIK.

DWOiP przeprowadził w latach 2021-2024 (I półrocze) 14 kontroli (w trybie uproszczonym) w jednostkach organizacyjnych SW, w tym osiem kontroli w 2021 r., cztery w 2022 r., jedna w 2023 r., jedna w I półroczu 2024 r. Kontrole te nie dotyczyły spraw związanych z bezpieczeństwem funkcjonariuszy i pracowników SW. Miały one na celu m.in. wyjaśnienie okoliczności samobójstwa osadzonego, weryfikacji informacji o niewłaściwych relacjach pomiędzy funkcjonariuszami, sprawdzenia informacji o nieprawidłowościach w funkcjonowaniu jednostki zgłoszonych przez funkcjonariuszy, zgłoszenia przez osadzonego pobicia przez funkcjonariuszy SW.

⁴⁶ Dane bez Akademii Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie.

⁴⁷ Ze względu na charakter sprawy, sprawozdaniu temu nadano status informacji niejawniej o klauzuli „zastrzeżone”.

⁴⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 1320.

Dyrektor Generalny Ministerstwa wyjaśnił, że wnioski z kontroli w Zakładzie Karnym w Rzeszowie stanowiły propozycje w zakresie podjęcia przedsięwzięć służących zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa funkcjonariuszy, w szczególności dotyczyły sfery normatywnej, jak i wprowadzenia rozwiązań organizacyjnych. Efekty działań podejmowanych przez SW przekazywane były Ministrowi Sprawiedliwości. Dyrektor Generalny Ministerstwa wyjaśnił ponadto, że działania kontrolne zarządzane przez Ministra Sprawiedliwości w Zakładzie Karnym w Rzeszowie miały związek z wystąpieniem sytuacji nadzwyczajnej. Tego rodzaju działania nie są głównym spektrum obowiązków Ministra Sprawiedliwości wynikających z realizacji nadzoru nad SW, uruchamiane są one w sytuacjach nadzwyczajnych. W temacie bezpieczeństwa funkcjonariuszy Służby Więziennej podczas wykonywania obowiązków służbowych Wydział Kontroli w Biurze Ministra nie przeprowadzał kontroli.

(akta kontroli str. 313-349, 375-454)

Zastępca Dyrektora Generalnego Służby Więziennej pismem z dnia 8 lutego 2023 r. poinformował Ministra Sprawiedliwości⁴⁹ o działaniach mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa funkcjonariuszy i pracowników SW (podsumowanie działań SW według stanu na 31 stycznia 2023 r.), podjętych po kontroli DWOiP w Zakładzie Karnym w Rzeszowie⁵⁰. Według tej informacji poziom realizacji poszczególnych działań był następujący:

- wyposażenie funkcjonariuszy i pracowników mających bezpośredni kontakt z osadzonymi w indywidualne sygnalizatory antynapadowe i alarmowe (zrealizowano w 100% jednostek),
- wyposażenie funkcjonariuszy działu ochrony wykonujących czynności w bezpośrednim kontakcie z osadzonymi w kajdanki i ręczny miotacz substancji obojętnej (zrealizowano w 100% jednostek),
- usytuowanie obok siebie pomieszczeń dla wychowawców, psychologów, terapeutów i oddziałowych umożliwiających wzajemne ubezpieczenie się, np. poprzez obserwację (zrealizowano w ok. 81% jednostek),
- zmiany w zakresie wyposażenia pomieszczeń wychowawców, psychologów, terapeutów w bezprzewodowy lub przewodowy system sygnalizacji napadu (zrealizowano w ok. 99% jednostek),
- zmiany w zakresie pomieszczeń wychowawców, psychologów, terapeutów i oddziałowych, poprzez wyznaczenie strefy, ustawienie mebli, ilość sprzętu, wyposażenie ruchome, wyposażenie drzwi w jednostronny zamek i przeszklenie (zrealizowano w 100% jednostek),
- utworzenie w oddziałach typu zamkniętego i aresztach śledczych pomieszczeń do prowadzenia rozmów z osobami, u których rozpoznano zwiększone ryzyko zachowań agresywnych (zrealizowano w ok. 82% jednostek),
- utworzenie w oddziałach mieszkalnych pomieszczenia socjalnego dla funkcjonariuszy i pracowników SW (zrealizowano w ok. 78% jednostek),
- przeprowadzenie szkolenia doskonalącego z zakresu bezpieczeństwa i samoobrony (zrealizowano w ok. 96% jednostek),
- zastosowanie systemu interkomowego w oddziałach typu zamkniętego do kontaktu m.in. pomiędzy pomieszczeniem wychowawcy i celami mieszkalnymi. (zrealizowano w ok. 44% jednostek).

⁴⁹ Informacja ta została skierowana do Ministerstwa w odpowiedzi na pismo Dyrektora DWOiP z dnia 1 lutego 2023 r. o dokonanie analizy i przedstawienie stanowiska w zakresie podjętych przez okręgowe Inspektoraty Służby Więziennej prac wzmacniających poziom bezpieczeństwa funkcjonariuszy i pracowników więziennictwa.

⁵⁰ Sprawozdanie DWOiP-Z-2/2022 z dnia 31 marca 2022 r.

Poza tą informacją Minister nie wymagał od Dyrektora Generalnego Służby Więziennej pisemnych informacji o stanie realizacji działań w zakresie poprawy bezpieczeństwa funkcjonariuszy i pracowników SW podczas wykonywania obowiązków służbowych.

(akta kontroli str. 512-542, 543-588)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Nieprzeprowadzanie przez DWOiP w jednostkach organizacyjnych SW zaplanowanych i systemowych kontroli dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonariuszy i pracowników SW - oprócz jednej kontroli w Zakładzie Karnym w Rzeszowie po zdarzeniu skutkującym śmiercią funkcjonariusza.

DWOiP, realizujący zadania w zakresie obsługi Ministra Sprawiedliwości pod względem merytorycznym w zakresie SW, nie obejmował zagadnień bezpieczeństwa funkcjonariuszy w kontrolach przeprowadzanych w jednostkach organizacyjnych SW. Ustawową podstawą przeprowadzania takich kontroli stanowi art.1a ustawy o *Służbie Więziennej* stanowiący, że w celu realizacji uprawnień wynikających z podległości Służby Więziennej Minister Sprawiedliwości może, na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej⁵¹ przeprowadzać kontrole organów Służby Więziennej i jednostek organizacyjnych Służby Więziennej.

(akta kontroli str. 358, 543-588)

Dyrektor DWOiP wyjaśnił, że *kontrola, która zarządzona została przez Ministra Sprawiedliwości w Zakładzie Karnym w Rzeszowie miała związek z wystąpieniem sytuacji nadzwyczajnej w sferze związanej z bezpieczeństwem funkcjonariuszy i pracowników SW, absolutnie trudnej do przywidzenia na tle wcześniejszej wieloletniej praktyki funkcjonowania jednostek penitencjarnych. Zwykle kontrole, które zleca Minister Sprawiedliwości nie wynikają każdorazowo z faktu wystąpienia poszczególnych zdarzeń, które siłą rzeczy muszą mieć miejsce w jednostkach penitencjarnych. Podkreślić należy, że tego rodzaju działania kontrolne nie znajdują się w głównym spektrum obowiązków Ministra Sprawiedliwości wynikających z realizacji podległości SW. Narzędzia nadzoru w tej postaci uruchamiane są wyłącznie w sytuacjach tego wymagających. Organem odpowiedzialnym m.in. za ustalanie zasad technicznego zabezpieczenia ochronnego i bezpieczeństwa w jednostkach organizacyjnych jest kierujący tą formacją Dyrektor Generalny Służby Więziennej. Podstawową formą w jakiej odbywa się nadzór realizowany przez Ministra Sprawiedliwości nad jednostkami SW w aspekcie bezpieczeństwa, są regularne spotkania Ministra lub jego przedstawicieli z członkami kierownictwa SW lub kierownikami jednostek organizacyjnych SW w ramach narad i odpraw służbowych, jak również podczas mniej formalnych spotkań bieżących. Zakres tematyczny tych spotkań obejmuje szerokie spektrum zagadnień związanych z funkcjonowaniem SW, w tym również z problematyką będącą przedmiotem kontroli, tj. dotyczącą zapewnienia funkcjonariuszom i pracownikom bezpieczeństwa podczas wykonywania obowiązków służbowych. Pozwala to kierownictwu Ministerstwa posiadać aktualne rozeznanie, co do funkcjonowania jednostek penitencjarnych, stanu realizacji zadań, czy występujących potrzeb.*

(akta kontroli str. 589-598)

⁵¹ Dz.U. z 2020 r. poz. 224.

Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, że tragiczne zdarzenie, które miało miejsce w Zakładzie Karnym w Rzeszowie oraz działania wskazane w powyższych wyjaśnieniach, powinny skłonić Ministerstwo do zaplanowania większej liczby systemowych kontroli w jednostkach organizacyjnych SW, poświęconych zapewnieniu bezpieczeństwa jej funkcjonariuszy i pracowników podczas wykonywania obowiązków służbowych. Zdaniem NIK, kontrola jednostek organizacyjnych SW powinna stanowić podstawowe narzędzie pozyskiwania przez Ministra rzetelnych informacji na temat podległej mu służby.

IV. Wnioski

Wniosek W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o obejmowanie w przeprowadzanych w jednostkach organizacyjnych SW kontrolach zagadnień związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa funkcjonariuszy i pracowników SW.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa NIK. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania
wniosku Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 4 lutego 2025 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Michał Jędrzejczyk
/podpisano elektronicznie/